

t: 088 888 6666
e: info@ltonoord.nl
w: www.ltonoord.nl

Provincie Zuid-Holland
t.a.v. het college van Gedeputeerde Staten
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Hoofdkantoor
Postbus 240
8000 AE Zwolle

Vestiging
Weeresteinstraat 10-A
2181 GA Hillegom

Per e-mail:

zuidholland@pzh.nl

CC: statengriffie@pzh.nl

Datum: 10 april 2026

Referentie: ZH/KB/GL/26.073

Betreft: **Oproep aandacht voor natuurherstelplan**

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

Om voor natuurherstel te zorgen, is in 2024 de Europese Natuurherstelwet aangenomen. De Natuurherstelwet bevat verschillende specifieke verplichtingen die aan bepaalde ecosystemen en soorten verbonden zijn. In het verlengde van dit Europese besluit moeten de EU-landen een Natuurplan opstellen, waarin wordt vastgelegd wat landen wanneer gaan doen om deze doelen te behalen.

Vanaf vrijdag 27 maart 2026 heeft het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor het plan-MER van het Natuurplan ter inzage gelegd. Deze publicatie laat zien dat het Ministerie voortvarend wil toewerken naar een nationaal Natuurplan, met als ambitie om op 1 september 2026 een concept herstelplan bij de Europese Commissie in te dienen.

Hoewel het Natuurplan door het Rijk wordt opgesteld, is duidelijk dat provincies een bepalende rol krijgen in de uitvoering en dat het plan naar verwachting zal doorwerken in provinciale instrumenten en vergunningverlening. Daarmee ontstaat een directe verantwoordelijkheid voor uw College ten aanzien van uitvoerbaarheid, juridische robuustheid en maatschappelijke effecten in Zuid-Holland.

Juist in deze fase is het van belang dat de reikwijdte van het planMER voldoende breed wordt vastgesteld. Als sociaaleconomische effecten, uitvoerbaarheid en redelijke alternatieven onvoldoende worden meegenomen, ontstaat het risico op juridisch kwetsbare besluitvorming en herhaling van trajecten waarin beleid achteraf niet uitvoerbaar blijkt.

LTO Noord heeft nadrukkelijk zorg over de gang van zaken. Niet in de laatste plaats omdat de inhoud van dit Natuurplan naar verwachting grote negatieve impact zal hebben op de agrarische sector in de provincie Zuid-Holland. Dit willen wij onderbouwen met een analyse van de Natuurherstelwet vertaald naar de Nederlandse situatie.

Achter de boer en tuinder. Voor ons allemaal.

In onderstaande tabel een samenvatting van deze analyse:

NHV-artikel	Verplichting	Kerngevolgen voor landbouw
Art. 1, 4, 11	Bindende herstelpercentages	Areaalverlies 90.000-150.000 ha; productiedaling; 1.700-2.300 stoppende bedrijven.
Art. 5	Verslechteringsverbod	Strengere vergunningen; beperkingen rond natuur; waardedruk bedrijven.
Art. 12-14	Nationaal Herstelplan	Ruimtelijke aanwijzingen voor grootschalige herinrichting; onzekerheid tot 2027.
Art. 7	Herstel waterlopen & hydrologie	Functieverandering beekdalen; vernattingsmaatregelen; honderden bedrijven geraakt.
Art. 9	Herstel veengebieden	Vernatting 50% veengronden; tot 1.500 bedrijven bedreigd; forse inkomensdruk.
Art. 8	Herstel bestuivers & biodiversiteit	Meer niet-productieve elementen; beperking gewasbescherming; opbrengstdaling.
Art. 10	Landschapselementen uitbreiden	Minder productief areaal; hogere beheerkosten; afhankelijkheid ANLb.
Art. 17-20	Nulmetingen & monitoring	Hogere lasten; risico gebiedsgerichte maatregelen.
Art. 15-16	Financiering & ondersteuning	Nationale kosten €28-30 mrd.; noodzaak transitiefonds; sociaaleconomische risico's.

Het moge duidelijk zijn dat de doorvertaling van de Natuurherstelwet naar het Nederlandse en daarmee ook naar het Zuid-Hollandse niveau niet geringe consequenties heeft. Kijk alleen al naar de impact op gebieden met veenweide en beekdalen. Deze zorg is voor LTO Noord aanleiding om aandacht te vragen bij uw College.

Specifiek voor Zuid-Holland geldt dat de combinatie van hoge ruimtedruk, intensief grondgebruik en bestaande stikstofproblematiek maakt dat de doorwerking van het Natuurplan extra scherp zal landen. In een sterk verstedelijkte provincie als Zuid-Holland vraagt dit om expliciete afwegingen tussen ruimteclaims voor natuurherstel en andere maatschappelijke functies, waaronder landbouw, woningbouw en infrastructuur.

Wij willen u vragen om onderstaande punten niet alleen ambtelijk te laten verkennen, maar ook bestuurlijk te agenderen richting het Rijk en in IPO-verband, gezien de directe consequenties voor de provinciale uitvoeringspraktijk.

- 1 Een impactanalyse te maken van de economische en sociaaleconomische gevolgen van het Natuurplan voor het landelijk gebied en in het bijzonder de agrarische sector. Wij verwachten dat het perspectief en de concurrentiepositie van agrarische ondernemers hierdoor sterk onder druk komen te staan.
- 2 Een analyse te maken van hoe de verplichtingen uit het Natuurplan in juridische zin zullen doorwerken in beleid en regelgeving rond de bescherming van natuur. Daarbij is met name van belang in beeld te brengen in hoeverre dit leidt tot strengere bescherming en beperkingen, ook buiten Natura 2000-gebieden.

- 3 Te borgen dat in het planMER expliciet alternatieven worden onderzocht die rekening houden met de ruimtedruk in Zuid-Holland, zodat keuzes tussen natuurherstel, landbouw en andere functies transparant en bestuurlijk afweegbaar worden gemaakt.
- 4 Zich actief richting het Rijk uit te spreken over de randvoorwaarden waaronder het Natuurplan uitvoerbaar kan zijn, waaronder financiering, juridische afbakening en het voorkomen van nationale koppen op Europese verplichtingen.

Naar wij hebben begrepen ligt de regie voor de inhoud bij het Ministerie, maar worden de Colleges van Gedeputeerde Staten in de komende maanden in de gelegenheid gesteld om inbreng te leveren. De provincie kan met bovenstaande analyses en aandachtspunten bijdragen aan een goed onderbouwd en realistisch Zuid-Hollands standpunt.

Aanvullend achten wij het van belang om kritisch te bezien in hoeverre Nederland koppen zet op de verplichtingen uit de Natuurherstelwet. Gelet op de reeds grote impact van de Europese verplichtingen achten wij verdere aanscherping op nationaal niveau niet verdedigbaar.

Daarbij is het van belang te voorkomen dat nieuwe verplichtingen uit het Natuurplan leiden tot een situatie vergelijkbaar met de stikstofproblematiek in relatie tot Natura 2000, waarbij de Nederlandse vertaling van Europese verplichtingen - met het verslechteringsverbod als uitgangspunt - in de praktijk heeft geleid tot langdurige druk op vergunningverlening en ontwikkelruimte.

Tot slot willen wij benadrukken dat het huidige tijdspad richting vaststelling in 2026 op gespannen voet staat met de noodzakelijke zorgvuldigheid, mede gezien de omvang van de opgave en de nog ontbrekende onderbouwing van impact en uitvoerbaarheid. Wij geven u in overweging om in te zetten op fasering of uitstel, zodat besluitvorming kan plaatsvinden op basis van een volwaardige impactanalyse en een uitvoerbaar maatregelenpakket.

LTO Noord wil met deze brief benadrukken dat, gelet op de in potentie grote impact op land- en tuinbouw, u wordt gevraagd zich in te spannen voor een Natuurplan dat uitvoerbaar, proportioneel en juridisch robuust is.

In reactie op deze brief vernemen wij graag hoe u als College in dit dossier de belangen van de agrarische sector in Zuid-Holland kunt borgen.

Tot slot

Mocht de inhoud van deze oproep nog aanleiding geven tot vragen, dan kunt u contact opnemen met

Met vriendelijke groet,
Namens **LTO Noord**

Provinciaal voorzitter LTO Noord Zuid-Holland